

عنوان مقاله:

جنبش حروفیه و نقش سیاسی آن در تاریخ ایران

محل انتشار:

دومین کنگره بین المللی فرهنگ و اندیشه دینی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

فاطمه کوهستانی - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران

حسین برزمینی - دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات فارسی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران

خلاصه مقاله:

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی نقش سیاسی جنبش حروفیه در تاریخ ایران می باشد. حروفیه فرقه ای شیعی بود که تحت تأثیر ملی گرایی ایرانی به وجود آمد و مشی مبارزاتی و گرایش های انسان گرایانه شدیدی داشت و از مهم ترین نهضت های انقلابی بود که در عرصه سیاسی نقشی پررنگ از خود به جا گذاشت. اساس ایدئولوژی حروفی این بود که انسان مظهر و صورت مجسم خداوند است و هدف آن ها مبارزه با تبعیض طبقاتی (فئودالیسم) حکومت تیمور و بالا بردن مقام و جایگاه انسانی تک تک افراد جامعه بود نه این که تمام افراد در خدمت پادشاه باشند. عواملی که سبب رشد و گسترش نهضت حروفیه شد، شامل سفرها و تربیت شاگردان زیاد توسط فضل و ارسال آن ها به شهرها و کشورهای دیگر و نیز مرجعیت وی در میان عامه مردم به واسطه تأویل و تفسیرهای وی از خواب هایش بود. همچنین نزدیک شدن به ارباب قدرت و نیز نفوذ در میان مسیحیان بالکان و آناتولی نیز از جمله دلایل قدرت گرفتن این نهضت به شمار می رود. این نهضت پس از گسترش و توسعه خود، در جهت کسب قدرت سیاسی نیز فعالیت هایی را انجام داد که از جمله آن می توان به نفوذ در دربار جهانشاه و سلطان محمود و اظهار آشکار آراء و عقاید خود به مردم و پادشاه اشاره نمود. همچنین این نهضت خود را در قالب خرقة و چله نشینی به مردم معرفی کرد و از سویی مردم که از ظلم پادشاهان به ستوه آمده بودند به سادگی به آن ها می گرویدند، زیرا آنان را پناهگاهی جهت خروج از ظلم می دیدند. در نهایت این که مهم ترین دلایل سقوط این فرقه نیز کینه توزی برخی نسبت به سهولت نفوذ آن ها به دربار و در نتیجه به خطر افتادن موقعیتشان و نیز احساس خطر علما به خاطر بدعت هایی بود که این فرقه در دین به وجود آورد که همه این عوامل منجر به کشتن و اعدام نمودن اعضای این نهضت گردید.

کلمات کلیدی:

جنبش حروفیه، عصر مغول، تیمور، جلال الدین فضل الله استرآبادی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/548249>

